

selv deltaget i saadanne Møder og fik ogsaa at vide, som P. Munch skildrede, at man ønskede at gaa udenom det Spørgsmaal og fremstille det som et Spørgsmaal, der i Virkeligheden var afgjort og ikke kom dette Valg ved. Det, man skulde gaa til Valg paa, var Generalstrejken eller rettere ikke saa meget Generalstrejken som Slagteristrejken, der havde været i Forvejen, og som var afsluttet, og saa Havne- og Sømandsstrejken, for hvis Fortsættelse Socialdemokratiet eller De samvirkende Fagforbund ikke havde det allermindste Ansvar. Det var dette, man skulde gaa til Valg paa i de Kredse. Men der var en hel Række andre Kredse, og det gælder særlig Byerne og i første Linie København, hvor Valgparolen netop var dette: Flensborg hjem. Dette viser, paa hvilket uklart, hvilket tvetydigt Grundlag de Herrer har vundet deres Valgsejr, et usolidt Grundlag for en ret langvarig Politik. Dette skal ogsaa nok vise sig.

Saa kommer jeg til, hvad selve „Nationaltidende“s Redaktion skriver Dagen efter, den 15. April: Udfaldet af den forestaaende Afstemning kan og vil blive bestemmende for den endelige Afgørelse i det sønderjydske Spørgsmaal. Mens Hr. Harboe i Gaar paastod, at man ikke havde stillet Vælgerne i Udsigt, at der vilde ske nogen Forandring, saa skriver det konservative Hovedorgan før Valget, at Valget vil være bestemmende for det sønderjydske Spørgsmaals Afgørelse.

Men ikke blot fra konservativ Side, ogsaa fra Venstrømænds Side istemtes den samme Tone, blot lidt forsigtigere, men det maatte dog opfattes paa samme Maade og bidrage til at bibringe Vælgerne en berettiget Forventning om, at Valget kunde være afgørende for det sønderjydske Spørgsmaals Løsning. Hr. Klaus Berntsen udtalte den 14. April i Flemløse: „Hvis Kommissionen tilbyder os mere end 1ste Zone, vil jeg med Glæde være med til at tage derimod, og jeg har en Formodning om, at der bliver tildelt os mere“. Altsaa, Valget vilde blive det afgørende i saa Henseende. Det gjaldt om, at Hr. Klaus Berntsen og hans Parti kom til Magten, ellers vilde man ikke tage imod, hvad der blev tilbudt os; det var Meningen.

En af det konservative Partis ledende Mænd i dette Spørgsmaal, særlig i det sidste halve Aar, Hr. Landstingsmand Schovelin, udtalte ved de Konservatives store Møde i Lørups Ridehus den 18. April: „Det var paa et hængende Haar, at den radikale Regering havde faaet vore Lands-

mænd bastede og bundne udleveret til Preusserne, derfor er det saa vigtigt, at vi faar en anden Regering, og jeg tør indestaa for“, det er Hr. Schovelins Ord, „at vort Parti skal ikke støtte nogen Regering, som ikke giver klare Garantier for Danskheden mod Syd. Stillingen er nu den, at Kommissionens Indstilling ikke naar frem til det øverste Raad, før den danske Regering vil være i Stand til at gøre sin Indflydelse gældende“. Og efter Valget skrev den samme Hr. Schovelin i „Nationaltidende“ for 1. Maj: „At bjærge Danskheden i Mellemlesvig var Valgets Feltraab og Løsen. I dette Tegn blev Slaget vundet, men derved er da ogsaa den nye Regering bundet“. Det er Hr. Schovelins Udtalelser. Jeg beder dem sammenholdt med Hr. Harboes Udtalelser her i Gaar om, at man ikke havde stillet Vælgerne en forandret sønderjydske Politik i Udsigt. Jeg kunde nævne mange andre Citater, men dette maa være nok til Bevis for, at jeg har Ret.

Statsminister Neergaard henvendte først nogle Ord til mig, med Hensyn til det, der skete den 27., 28. og 29. Marts og følgende Dage. Han sagde, at efter hans Mening var det fuldt forfatningsmæssigt berettiget, hvad Kongen havde foretaget sig, nemlig en Opfordring til Ministeriet om at opløse Folketinget og udskrive nye Valg. Jeg tillod mig at afbryde fra min Plads: „En Opfordring, ja, og saa det, der fulgte efter“. Kongen kunde selvfølgelig i Samtale med sin Statsminister nævne Spørgsmaalet, om en Opløsning kunde være heldig, men naar det parlamentariske, ansvarlige Ministeriums Chef dertil indvendte — hvad der var ganske nærliggende, og hvad der viste, at Kongen maatte være daarlig oplyst om Sagen, siden han overhovedet kunde fremsætte en saadan Opfordring paa det Tidspunkt —, at det vilde være højst besynderligt og ganske i Strid med parlamentarisk Praksis og ganske i Strid med den sidste Valgdags sejrige Program at opløse i et Øjeblik, hvor man stod lige overfor Gennemførelsen af den Lov, man ved sidste Valg havde lovet Vælgerne at gennemføre inden næste Valg, hvor der var samlet et stort Flertal i Landstingsudvalget om Valgloven, hvor tre Partier var enige, og det kun drejede sig om Dage eller Uger, for at Lovforslaget kunde blive gennemført — naar dette blev Svaret til Kongen, bestrider jeg paa det bestemteste Kongens Ret til at afskedige Ministeriet paa dette Grundlag og — som Hr. Rode i Gaar meget rigtigt gjorde opmærksom paa — uden at have parlamentariske Raadgivere til denne Handling.